

ÖSSZEFOGLALÓ

a természetes személyek adósságrendezési eljárása tárgyában

Jelen összefoglaló célja, hogy röviden ismertesse a magáncsőd jogintézményét és csupán vázlatát nyújtsa az összetett eljárási szabályoknak úgy, hogy hangsúlyozza, az eljárás kezdeményezése sosem történhet bíróság előtt. A kezdeményezés formaköteles, az eljárás azon hitelintézet, vagy pénzügyi vállalkozás hitelező előtt indul, amelynek zálogjoga első helyen áll fenn az adós, adóstárs, vagy ezek közeli hozzátartozója lakhatását biztosító ingatlanon. Ha ilyen hitelező nincs, úgy a kezdeményezést a területi Családi Csődvédelmi Szolgálatnál kell előterjeszteni.

A kezdeményezés kizárólag a <http://www.csodvedelem.gov.hu/> Nyomtatványok alatt található, erre rendszeresített formanyomtatványon nyújtható be a főhitelező pénzügyi intézményhez.

(A pénzügyi intézmények cégcsoporton belül egy pénzügyi intézményt jelölnek ki a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárással összefüggő feladatokra, és honlapjukon teszik közzé az ügyfélszolgálattal megbízott egységeik címét.)

Az eljárásról a Családi Csődvédelmi Szolgálat honlapján - <http://www.csodvedelem.gov.hu/informaciok> - teljes körűen tájékozódhat.

A természetes személyek adósságrendezési eljárásának (továbbiakban: magáncsőd) célja, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő vagy túlzottan eladósodott magánszemélyek részére fizetőképességük helyreállítására lehetőséget biztosítson az adós és hitelezőik érdekeinek összehangolásával, állami felügyelet mellett. Az eljárást a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (továbbiakban: Are tv.) és annak végrehajtási rendeletei szabályozzák.

Magáncsődvédelmet az a belföldi természetes személy adós (magánszemély, egyéni vállalkozó, őstermelő) kezdeményezhet, akinek vagyona és törlesztésre fordítható jövedelme nem elégséges a felhalmozódott adóssága törlesztésére.

A jogszabály fokozatosan terjeszti ki a magáncsődvédelem lehetőségét:

1. ÜTEM: 2015. szeptember 1. - 2016. szeptember 30. között kérelmező lehet az az adós vagy adóstárs, akinek:

A. deviza vagy devizaalapú kölcsönszerződés tekintetében 2015. április 30-án a 2014. évi XL. törvény (Elszámolási tv.) alapján a pénzügyi intézmény által küldött elszámolás vagy egyenlegértékesítő szerint lakóingatlanra vonatkozóan jelzáloghitel tartozása van, és emiatt a bank a szerződést felmondta vagy lejárttá tette.

Kérelem benyújtásának határideje: 2015. október 31-ig, ha pedig a hitelszerződés (pénzügyi lízingszerződés) később kerül felmondásra, az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított 60 nap.

B. forint alapú kölcsönszerződés alapján 2015. szeptember 30-án az elszámolási törvény alapján kézbesített értesítő levél szerint lakóingatlanra vonatkozóan jelzáloghitel tartozása van, és emiatt a pénzügyi intézmény a szerződést felmondta vagy lejárttá tette.

Kérelem benyújtásának határideje: az elszámolás kézhezvételétől számított 60 nap, ha pedig később kerül felmondásra a hitelszerződés (pénzügyi lízingszerződés), akkor az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított 60 nap.

C. aki ellen olyan végrehajtási eljárás van folyamatban, amelyben az adós, adóstárs, egyéb kötelezett jelzáloggal terhelt lakóingatlanát a hitelező végrehajtási eljáráson kívüli értékesítésre **kijelölte**, vagy az adós, adóstárs egyéb kötelezett lakóingatlanát végrehajtási eljárásban már **lefoglalták**, vagy a zálogjogosult kielégítési joga a Vht. 114/A. §-a alapján megnyílt, és az említett okok alapján a lakóingatlant a Vht. 7. § (2) bekezdése értelmében árverésre **kitűzhetik**.

Kérelem benyújtásának határideje: 2015. szeptember 1-től kezdődően **és az adós vagy adóstárs** tulajdonában álló **lakóingatlant** kölcsönszerződés biztosítékául a **pénzügyi intézmény** javára bejegyzett **jelzálogjog** terheli, **és** ez a lakóingatlan az adós, adóstárs vagy ezek közeli hozzátartozójának a **bejelentett és tényleges lakóhelye 2015. május 15-én**

D. 2016. szeptember 30-ig az adós tartozásáért helytállni köteles **adóstárs, dologi kötelezett, kezes is** kezdeményezhet adósságrendezési eljárást, ha **megfelel a törvény szerinti feltételeknek** **és** az adós vagy adóstárs kötelezettségeinek megfizetésére vonatkozóan **ajogosult a teljesítésre felszólította vagy felszólítja.**

Kérelem benyújtásának határideje: a fizetési felszólítás kézhezvételétől számított 60 nap

A fenti határidők elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

Az adós és adóstárs csak közösen kezdeményezheti az adósságrendezési eljárást, és adósként, adóstársként egyidejűleg csak egy adósságrendezési eljárásban vehetnek részt.

2. ÜTEM: 2016. október 1-től kérelmező lehet minden eladósodott magánszemély.

2016. szeptember 30. után az adósságrendezési eljárást már nem csak azok kezdeményezhetik, akiknek a lakóingatlanát terhelő hitelszerződést felmondták vagy lejárttá tették, hanem akkor is kezdeményezhető, ha késedelemre vagy nem teljesítésre hivatkozva a hitelezők egyike sem mondta még fel-, illetve nem tette lejárttá a hitelszerződést. Már nem feltétel a szerződés felmondása vagy a végrehajtással való fenyegetettség, ellenben meg kell felelni az Are törvény 7. és 9. §-a szerinti feltételeknek, és nem eshet a 8. § szerinti kizáró okok alá.

Habár a 2016. október 1-je előtt kezdeményezhető eljárásba lépés feltételeit az Are törvény az átmeneti rendelkezések között szabályozza, **mindkét ütemben** az eljárás a következő **feltételek** együttes fennállása esetén kezdeményezhető:

- I. A magáncsődvedelmi eljárás abban az esetben kezdeményezhető, ha az adós és adóstárs
 - **maradéktalanul megfelel minden**, alább felsorolt, **együttes, az eljárás kezdeményezésekor fennálló feltételnek, és**
 - **fennáll a II. pontban felsorolt körülmények valamelyike, és**
 - **nem vonatkozik rá a III. pontban felsorolt kizáró rendelkezések egyike sem.**

1. ha az adósnak (adóstårsaival együtt) összességében (kamattal, járulékokkal növelten) egy vagy több, összesen **legalább 2 millió forint, de legfeljebb 60 millió forint** közötti, hatósági vagy bírósági úton érvényesíthető **tartozása** van, (nincs tehát jelentősége, hogy önálló (egyedüli adósi), vagy adóstårsi tartozásról van szó, ezeket együttesen kell figyelembe venni úgy, hogy a számítás alapja a tartozás(ok) bruttó összege),

2. az 1. pont szerinti **tartozások meghaladják** az adós, adóstårs adósságrendezésbe tartozó **vagyont, de nem haladhatják meg** az adós, adóstårs belföldön található vagy hozzáférhető **vagyonának 200%-át** (ez utóbbi rendelkezés szempontjából a vagyonba beleértendő az adós, adóstårs öt évre számított, adósságrendezésbe vonható várható bevétele is, de nem tartozik bele az Are tv. végrehajtási rendeletében felsorolt vagyontárgy és bevétel (lásd: a természetes személyek adósságrendezési eljárásában az adósságrendezésbe nem tartozó vagyonról és bevételekről szóló 230/2015. (VIII. 12.) Korm. rendeletet),

3. az 1. pont szerinti **tartozások legalább 80%-a az adós** (adóstårsak) **által elismert vagy nem vitatott**, (Nem lehet vitatottnak tekinteni az olyan hitelezői követelést, amelynek fennállását jogerős ítélet (jogerős fizetési meghagyás), illetve jogerős végzéssel jóváhagyott egyezség állapította meg, vagy ha az adós tartozáselismerése közokiratba foglalt (Pp. 195. §), kivéve, ha az adós olyan okirattal bizonyított tényre alapítva vitatja a követelést, amely a határozat jogerőre emelkedése vagy a közokirat létrejötte után következett be),

4. az 1. pont szerinti tartozások között **legalább egy** olyan van, amely **már legalább 90 napja lejárt** esedékességű, **és ezen tartozás mértéke** kamatokkal, járulékokkal növelten **meghaladja az 500 000 forintot**,

5. az 1. pont szerinti tartozások közül a **hátrasorolt követelések száma nem haladja meg az ötöt**, (hátrasorolt az a követelés, amelynek jogosultja:

a.) az adóstårs, egyéb kötelezett, vagy ezek, illetve az adós közeli hozzátartozója, élettársa (kivéve a tartásdíjat és a kártérítést)

b) olyan gazdálkodó szervezet, amelynek az adós, adóstårs vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója, vagy a jegyzett tőke szerint legalább 5%-os részesedéssel rendelkező tagja,

c) olyan magánjogi tartozás, amely nem minősül *kiemelt* (lásd törvény 5. § 36. pont), *privilegizált* (lásd törvény 5. § 47. pont) vagy *egyéb követelésnek* (lásd törvény 5. § 17. pont),

6. a tartozások között van **fogyasztói hitelviszonyból** eredő tartozás **vagy olyan hitelviszonyból eredő tartozás**, amely az adós, adóstårs **egyéni vállalkozásának finanszírozásával függ össze**, (a fogyasztói hitelviszonyból eredő tartozás: magánszemélyként, nem gazdasági tevékenység céljából felvett hitellel összefüggő tartozás)

7. a tartozások egyike sem keletkezett olyan jogerős bírósági határozattal, amely az adós polgári vagy büntetőjogi felelősségét állapította meg olyan jogutód nélkül megszűnt társas vállalkozással összefüggésben, ahol az adós vagy adóstårs

- a tartozásokért való korlátlan helytállási kötelezettségének nem tett eleget, vagy

- a korlátozott tagi felelősséggel jogellenesen visszaélt, vagy

- mint vezető tisztségviselőnek, jogerősen megállapították a felelősségét a megszűnt vállalkozás hitelezőinek érdekeit sértő cselekmények miatt.

Ha utóbb kiderül, hogy az eljárás kezdeményezésekor az adós vagy adóstárs valótlan vagy hamis adatot szolgáltatott, hamisított vagy valótlan tartalmú okiratot nyújtott be, vagy a valóságnak nem megfelelően nyilatkozott, a hitelező az adósságrendezés iránti kérelem elutasítását vagy az adósságrendezési eljárás megszüntetését kezdeményezheti, a Családi Csődvédelmi Szolgálat vagy a családi vagyonfelügyelő pedig hivatalból kezdeményezi az adósságrendezési eljárás megszüntetését.

II. Magáncső eljárás a következő körülmények valamelyike esetén **kezdeményezhető:**

- a) **fizetési késedelemre vagy nemteljesítésre hivatkozással** az előző pont szerinti tartozások miatt **a hitelezők egyike sem mondta még fel, illetve még nem tette lejárttá a hitelszerződést,**
- b) **legalább egy hitelező** nemfizetés vagy fizetési késedelem miatt **a szerződést már felmondta vagy lejárttá tette,**
- c) **legalább egy hitelező** a fizetési késedelem vagy nemfizetés esetén **már indított követelés-érvényesítési eljárást** (pl. zálogtárgy értékesítésének kezdeményezése, végrehajtási eljárás kezdeményezése),
- d) a **hitelezői követelések valamelyike már végrehajtás alatt áll,** vagy a **zálogtárgy értékesítése folyamatban van.**

III. Nem kezdeményezhet adósságrendezési eljárást az adós, adóstárs, ha:

- a) az adósságrendezés kezdeményezését **megelőző tíz éven belül** az ő vagy jelzáloghitel tekintetében vele egyetemlegesen kötelezett adóstárs **érdekkörébe eső okból került sor bírósági adósságrendezés iránti kérelem jogerős elutasítására** [ide nem értve az Are tv. 33. § a), c) d) és e) pontja szerinti eseteket] **vagy bírósági adósságrendezési eljárás megszüntetésére,**
- b) az adósságrendezés kezdeményezését **megelőző tíz éven belül az érdekkörébe eső okból** rá vagy a vele jelzáloghitel tekintetében egyetemlegesen kötelezett adóstársra vonatkozóan a **bíróságon kívüli adósságrendezés sikertelen kezdeményezése tényének ARE nyilvántartásba történő jogerős bejegyzésére** került sor; vagy **bíróságon kívüli adósságrendezés** a törvényben előírt együttműködési kötelezettség vagy a szabályok megszegése miatt volt **sikertelen.**

Az adós érdekkörében felmerülő sikertelenségi ok lehet például, ha

- az adós vagy az adóstárs az előírt törlesztőrészletet nem fizeti *(ennek minimális összege a zálogjoggal biztosított nyilvántartott követelés 7,8%-ának egy-tizenketted része, de legfeljebb a zálogjoggal terhelt ingatlan forgalmi értéke 7,8%-ának egy-tizenketted része)*
- az adós vagy az adóstárs az eljárás kezdeményezésekor befizetendő költségátalányt nem fizeti meg *(30 000 forint postai és távközlési költségátalány)*
- a központi hitelinformációs rendszer (KHR) adatbázisán alapuló adategyeztetési eljárás eredménytelen

- hiánypótlási felhívás nem teljesítése és a törvény 25. § (1) bekezdés szerinti adategyeztetés elmulasztása
- az adós vagy az adóstárs az adósságrendezés körébe tartozó vagyont vagy bevételt elvonta, eltitkolta, a törvénnyel ellentétesen kezelte,
- az adós vagy az adóstárs elmulasztja az eljárásban részt vevőkkel való együttműködési kötelezettségét, jogait visszaélészerűen gyakorolja, vagy egyébként megsérti az adósságrendezési eljárás szerinti kötelezettségeit.

c) korábbi adósságrendezési eljárásban **egyéb kötelezettségvállalóként részt vett**, és meghatározott **fizetési vagy helytállási kötelezettségét nem teljesítette**, ennek jogerős megállapításától számított tíz év leteltéig,

d) belföldön vagy külföldön **már van folyamatban más olyan adósságrendezési eljárás**, ahol adósként (adóstårsként) vagy egyéb kötelezettként vesz részt, vagy a korábban lezárult külföldi adósságrendezési eljárásban meghatározott fizetési kötelezettségét még nem teljesítette vagy annak teljesítése alól a külföldi bíróság még nem mentesítette,

e) **külföldön** olyan vagyoni vagy pénzfizetésre irányuló igény érvényesítésére irányuló **eljárás van folyamatban** ellene, vagy olyan **jogerős határozatot hoztak** vele szemben, amelyet **Magyarországon el kell ismerni, és az adós vagy adóstárs nem jelölt meg belföldi lakóhellyel rendelkező kézbesítési megbízottat, vagy nem adott** olyan írásbeli **hozzájárulást**, amely a külföldi hitelezőkkel és külföldi bíróságokkal történő **kapcsolattartáshoz**, illetve a **külföldi eljárások adatainak beszerzéséhez szükséges**,

f) korábban **már volt** olyan bíróságon kívül kötött adósságrendezési megállapodás vagy befejezetté nyilvánított bírósági **adósságrendezési eljárás, amelyben** a) *adósként, adóstársként*, b) az adósságrendezési megállapodásban, az egyezségkötésben, illetve a törlesztési határozat végrehajtásában kötelezettséget vállaló *egyéb kötelezettként részt vett*, és a – **megállapodás megkötésére**, vagy – a bírósági adósságrendezési eljárás **egyezségkötés jóváhagyásával történő befejezetté nyilvánítására**, vagy – az eljárás **megszüntetésére tíz éven belül került sor**,

g) **volt olyan adósságrendezési eljárás, amelyben** adósként, adóstársként **részt vett, de**

- a **mentesítését elrendelő határozatot a bíróság utóbb hatályon kívül helyezte, vagy**
- a bíróság a bíróságon kívüli adósságrendezési **megállapodás hatályának megszűnését állapította meg, vagy**
- a bíróság a bírósági adósságrendezési **egyezség hatályának megszűnését állapította meg,**

és az erről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számítva tíz év még nem telt el,

h) az adóstársak, illetve az egyéb kötelezettek között **magánjogi jogviszonyból eredő követelés érvényesítése, vagy polgári jogi igény megtérítése** iránt eljárás van **folyamatban, legalább 200 000 forint összegű fizetési kötelezettség teljesítése érdekében**

i) az adós vagy adóstárs más országban magánszemélyek adósságrendezését vagy más, hasonló jogi hatásokkal járó bíróságon kívüli vagy bírósági eljárást kezdeményezett és azt még nem bírálták el,

j) az adós nem minősül a törvény alkalmazásában belföldinek, (azaz nem minősül a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi. CXVII. törvény („Szja. tv.”) 3. § 2. pontjában felsorolt belföldi illetőségű magánszemélynek. Az Szja. tv. 3. § 2. pontja alapján belföldi illetőségű magánszemély:

- a) a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára, és belföldön nem rendelkezik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel);
- b) az a természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogát az adott naptári évben – a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve - legalább 183 napig Magyarország területén gyakorolja;
- c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó letelepedett jogállású, illetve hontalan személy;
- d) az a)-c) pontban nem említett természetes személy, akinek
 - da) kizárólag belföldön van állandó lakóhelye;
 - db) létérdekei központja belföld, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel;
 - dc) szokásos tartózkodási helye belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel, és létérdekei központja sem állapítható meg; azzal, hogy a létérdekek központja az az állam, amelyhez a magánszemélyt a legszorosabb személyes, családi és gazdasági kapcsolatok fűzik.

k) ha az adósnak, adóstársnak, egyéb kötelezettnek büntetőeljárásban meghozott határozat (ide nem értve a jogerős határozattal megítélt polgári jogi igényt) alapján fennálló pénzbüntetés, bűnügyi költség tartozása van, vagy bűnügyi zárlatot rendeltek el a vagyonaára, vagy vagyonekobjást rendeltek el vele szemben,

l) szabálysértési eljárásban vagy közigazgatási eljárásban kiszabott, járulékaival együtt számított, 500 000 forintot meghaladó összegű bírságtartozása van, vagy közjogi jogviszonyból eredő, lejárt esedékességű tartozása van, (kivéve, ha – az adós köztartozása lakáshitel-tartozással, annak kamatával, járulékával, lakáscélú vagy otthongeremtési célú hitellel összefüggő állami kezesség beváltása miatt, vagy állami lakáscélú támogatás, kamattámogatás visszafizetetésével összefüggésben keletkezett, – diákhitel tartozás meg nem fizetése miatt keletkezett, – jogalap nélkül felvett társadalombiztosítási juttatás, állami, önkormányzati szociális, családtámogatási, fogyatékosügyi vagy rehabilitációs juttatás visszafizetése miatt keletkezett, és ennek összege – járulékaival együtt – nem haladja meg az 500 000 forintot, – az adó- vagy más köztartozás vagy bírság megfizetésére vonatkozóan az adós – a végrehajtás elrendelését megelőzően vagy a végrehajtási eljárásban – legfeljebb egyéves

időtartamra- részletfizetést vagy fizetési halasztást kapott, és a részletfizetés mértéke havonta nem haladja meg a 200 000 forintot.)

m) az adós vagy a zálogkötelezett lakóingatlana a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. („NET”) részére megvásárlásra felajánlásra került, kivéve, ha a NET a lakóingatlan megvásárlását elutasítja.

Az adósságrendezési eljárás történhet bíróságon kívül, vagy bíróság előtt.

I. A törvény első lépcsőként a **BÍRÓSÁGON KÍVÜLI ADÓSSÁGRENDEZÉSI ELJÁRÁST** szabályozza:

Ha az adósnak van olyan hiteltartozása, amelynek biztosítéka lakóingatlanára bejegyzett jelzálogjog, akkor először bíróságon kívüli adósságrendezési eljárást kell kezdeményeznie a *főhitelezőjénél*, azaz a lakóingatlanán első helyi jelzálogjoggal rendelkező pénzügyi intézménynél. (A bíróságon kívüli eljárás **eredménytelensége esetén lehet csak a bírósági adósságrendezési eljárás iránti kérelmet előterjeszteni.**)

Ebben a szakaszban a főhitelező koordinálásával történik meg az adós és hitelezői közötti polgári jogi megállapodás előkészítése és megkötése, amelynek érvényességéhez az adós és az összes hitelező egyetértése szükséges.

A kezdeményezés kizárólag a <http://www.csodvedelem.gov.hu/> Nyomtatványok alatt található, erre rendszeresített formanyomtatványon nyújtható be a főhitelező pénzügyi intézményhez.

(A pénzügyi intézmények cégcsoporton belül egy pénzügyi intézményt jelölnek ki a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárással összefüggő feladatokra, és honlapjukon teszik közzé az ügyfélszolgálattal megbízott egységeik címét.)

A kezdeményezés átvételéről a pénzügyi intézmény nyolc napon belül elismervényt küld. Az elismervény kiadásáig a pénzügyi intézmény megvizsgálja, hogy az adott ügyben főhitelezőnek minősül-e, köteles-e a koordinálásra, vagy azt vállalja-e. Ha igen, az adósságrendezés kezdeményezésének joghatásai a kérelem benyújtásától számított 8. napon beállnak. (lásd: a kezdeményezés joghatásai).

Amennyiben a főhitelezői vizsgálati szakasz sikeresen lezárul (a sikeres adategyeztetéssel, vagy adategyeztetés szükségessége nélkül), a főhitelező – az iratok megküldésével – értesíti a Családi Csődvédelmi Szolgálatot. Az eljárás törvényi feltételeinek meglétét, az egyes vagyoni adatok, tartozásállomány ellenőrzését, a szükségessé váló adategyeztetést, hiánypótlást a Családi Csődvédelmi Szolgálat (CsCsSz) végzi el. A CsCsSz írásban hívja fel az adóst a hiányok 15 napon belül történő pótlására, illetve adategyeztetésre. Amennyiben a határidő eredmény nélkül telik el, akkora Szolgálat az adós kérelmét és annak mellékleteit – a főhitelező egyidejű értesítése mellett – a bírósághoz továbbítja. *A sikeres kezdeményezés esetén ennek tényét a CsCsSz bejegyzzi bejegyzzi az ARE nyilvántartásba és a központi hitelinformációs rendszerbe is.*

A **vizsgálatok lefolytatásáról** a CsCsSz az adós részére **igazolást** állít ki, és ezzel egyidejűleg honlapján hirdetményt tesz közzé arról, hogy az adós a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás lefolytatására jogosult. A hirdetmény tartalmazza a hitelezőknek szóló felhívást, amely szerint a közzétételtől számított 15 napon belül kötelesek igényeiket az adósnak, adóstársnak és a főhitelezőnek írásban bejelenteni.

A CsCsSz a hirdetmény közzétételével egyidejűleg kezdeményezi az adósságrendezési eljárás tényének feljegyzését az ingatlan-nyilvántartásba és az eljárás tényének bejegyzését a közhiteles járműnyilvántartásokba. A feljegyzés, illetve a bejegyzés hatálya azonos az elidegenítési és terhelési tilalomra vonatkozó feljegyzés hatályával.

A főhitelező az igazolás kézhezvételét követő 30 napon belül az adós, adóstárs bevonásával összeállítja az eljárásban részt vevők és egyéb kötelezettek listáját, az elérhetőségekre, valamint a hitelezői követelésekre vonatkozó adatokkal. Az adós bevonásával adósságrendezési megállapodás tervezetet készít, és lehetőséget biztosít a hitelezők számára, hogy arra a kézhezvételt követő 15 napon belül észrevételeiket megtegyék, szükséges esetén módosítási javaslatokat fogalmazzanak meg.

A főhitelező és az adós az észrevételeket megvizsgálják, és amennyiben azokat alaposnak tartják, a tervezet átdolgozására, módosításra kerül sor.

A módosított tervezet az érintettek részére újból megküldésre kerül azzal, hogy az érintettek az átdolgozott adósságrendezési megállapodást már szerződéses ajánlatként kezeljék, és amennyiben az abban foglaltak elfogadhatóak, akkor a kézhezvételtől számított 15 napon belül cégszerűen aláírva, természetes személy hitelező esetén aláírással ellátva a főhitelező és az adós részére küldjék vissza. A főhitelező egyidejűleg tájékoztatja az érintetteket, hogy újabb feltételek megfogalmazására már nincs jogszabályi lehetőség.

A bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás akkor **sikeres**, ha az adós és hitelezői között a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás létrejött. A megállapodás akkor jön létre, ha minden szereplő (adós, adóstárs, egyéb kötelezettek, hitelezők) azt elfogadják és aláírják. A bíróságon kívüli adósságrendezésben történt megállapodás tényét a Családi Csődvédelmi Szolgálat bejegyzi az ARE nyilvántartásba, és folyamatban lévő végrehajtás esetén értesíti a végrehajtót.

Ha az igazolás főhitelező általi kézhezvételétől számított 90 napon belül – amennyiben a hitelezők között a főhitelezőn és kapcsolt vállalkozásain kívül más hitelezők vannak, akkor 120 napon belül – nem jön létre a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás, a főhitelező ezt a tényt bejelenti a Családi Csődvédelmi Szolgálatnak, és a bejelentésről írásban értesíti az adóst, adóstársat az egyéb kötelezetteket és a hitelezőket. Az eljárás bírósági adósságrendezési eljárásba „fordul át”.

Sikertelenné válik akkor is a bíróságon kívüli adósságrendezés, ha a megállapodásban foglaltakat az adós nem tartja be. Ezekben az esetekben már a bíróság sem fogja elrendelni az adósságrendezést, az erre irányuló kérelmet el fogja utasítani.

Mentesítés: Abban az esetben, ha a bíróságon kívül kötött adósságrendezési megállapodás teljes egészében teljesedésbe ment, tehát az adós, az adóstárs, és az eljárásban vagyonával részt vevő egyéb kötelezett az írásban vállaltakat teljesítette, a bíróság mentesítő határozatot hoz. Amennyiben a kérelem alaptalan, akkor azt az illetékes bíróság elutasítja.

Előfordulhat, hogy a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás során megkötött megállapodás nem megy teljesedésbe. Ebben az esetben bármely hitelező az adós lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróságnak címezve a területi

Családi Csődvédelmi Szolgálat útján kérelmet terjeszthet elő adósságrendezési megállapodás hatálya megszűnésének megállapítása iránt, megjelölve kérelem alapjául szolgáló okokat.

A CsCsSz a kérelmet és annak valamennyi mellékletét annak beérkezését követő 8 napon belül az illetékes bírósághoz továbbítja. Amennyiben a kérelem alapos, a bíróság végzéssel megállapítja a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás hatálya megszűnését, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja.

Az adósságrendezés záró időpontja a sikeres eljárás eredményeként a bíróság által kibocsátott mentesítő határozat jogerőre emelkedésének a napja, illetve a CsCsSz által átvett értesítés napja, amelyben a főhitelező tájékoztatást ad arról, hogy az eljárás az adós együttműködése, illetve mulasztása miatt, valamint azért, mert a felek között megállapodás nem jött létre sikertelen, vagy a bíróság adósságrendezési eljárást elutasító határozatának jogerőre emelkedésének napja.

II. A BÍRÓSÁGI ADÓSSÁGRENDEZÉSI ELJÁRÁS

A bírósági adósságrendezési eljárásra akkor kerül sor, ha

- a bíróságon kívüli adósságrendezés keretében nem jön létre az adós/adóstárs és a hitelezők között megállapodás, vagy
- ha a főhitelező nem vállalja a bíróságon kívüli adósságrendezést, vagy
- ha nincs főhitelező.

Az eljárásra az adós lakóhelye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróság, a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékes. A bírósági adósságrendezési eljárás polgári nemperes eljárás, az eljárást a bíróság végzéssel rendeli el.

Az adós, adóstárs és a vele együtt élő közeli hozzátartozók a családi vagyonfelügyelő segítségével havi jövedelem felosztási tervet készítenek, figyelembe véve rendszeres bevételeiket, a mindennapi életvitelhez szükséges költségeiket és a jogszabályban meghatározott fizetési kötelezettségeiket, azaz jogerős bírósági határozattal előírt tartásdíjat, járadékszerűen fizetendő kártérítést, sérelemdíjat, társasházi közös költséget, ingatlan vagyon- és felelősségbiztosítását, közterheket.

Az adósnak és az adóstársnak egy közös fizetési számlája lehet, amely felett a családi vagyonfelügyelő rendelkezik. Ezen az **ún. adósságtörlesztési számlán** vannak az eljárásba bevont pénzeszközök, és erről történik az adósság törlesztése. (Az adósnak/adóstársnak ezen felül csak további egy közös **fizetési számlát** lehet fenntartani, itt írhatók jóvá az adósságrendezésbe be nem vont pénzeszközök, erről történnek a mindennapi megélhetéshez és a szokásos kiadások fedezéséhez szükséges kifizetések. Ezzel csak az adós és az adóstárs rendelkezik, de fő szabályként havonta legfeljebb személyenként 42.750 Ft-ot vehet fel készpénzben, vagy ilyen összegben teljesíthet átutalási megbízást szokásos kiadásaira.)

Első szakasz: Bírósági egyezségkötésre irányuló eljárás:

A bíróságon kívüli eljárás **eredménytelensége esetén megindul a bírósági nemperes eljárás, elsősorban egyezségkötés céljából.** A bírósági adósságrendezés első szakaszában

az adós, adóstárs, valamint a hitelezők – a családi vagyonfelügyelő közreműködésével – egyezség megkötését kísérlik meg.

Az ismeretlen hitelezők bevonása a Családi Csődvédelmi Szolgálat honlapján hirdetménnel történik. Az a hitelező, aki a családi vagyonfelügyelőnek nem jelenti be és nem igazolja követelése jogcímét és összegét, nem vehet részt az egyezségkötésben, az eljárás alatt az adóstól nem követelhet kifizetést, a csődvédelem vele szemben is fennáll. (Egy későbbi igényérvényesítés során pedig csak annyit követelhet, mint amit az eljárásban részt vevő hitelezők ugyanazon kategóriában, amelyben bejelentkezése esetén tartozott volna, ténylegesen megkaptak.)

A családi vagyonfelügyelő a hitelezői igényeket kategóriába sorolja, és a besorolás alapján állapítja meg az egyes hitelezői kategóriákban előírt szavazati mértéket.

Az egyezségkötés előkészítése során adósságrendezésre vonatkozó tervet és fizetőképesség helyreállítására vonatkozó programot kell elkészíteni, melynek alapján az adós mellé kirendelt családi vagyonfelügyelő a hitelezőket az egyezség megkötésére hívja fel. Az egyezségi tárgyalásokat a családi vagyonfelügyelő szervezi, ő készíti elő a csődegyezségi javaslatokat, ő folytatja le az egyezségkötési tárgyalásokat és foglalja eredményét jegyzőkönyvbe, a létrejött egyezséget jóváhagyásra ő küldi meg a bíróságnak. Nem szükséges minden hitelező egyetértése az egyezség létrejöttéhez; az adós és a főhitelező egyetértése szükséges az egyezséghez, a hitelezői osztályokban elég a szavazatok egyszerű többsége.

Ha az egyezség megfelel a jogszabályi feltételeknek, azt a bíróság végzéssel jóváhagyja. Az egyezséget jóváhagyó jogerős végzés tényét be kell jegyezni az adósságrendezési nyilvántartásba. A jóváhagyott egyezség hatálya az eljárásban részt vevő valamennyi hitelezőre kiterjed, a szavazásban való részvétel és a leadott szavazat tartalmától függetlenül (kényszeregyezség).

Az egyezségben meg kell határozni az adósságrendezésbe bevont vagyontárgyakat, azok értékesítésének feltételeit, a várható bevétel mértékét, az egyezségbe bevonható havi jövedelem mértékét, a fizetési engedményeket, az egyes hitelezők követeléseinek törlesztési feltételeit, a fizetési határidőket, stb.

A bírósági adósságrendezési eljárás akkor **sikeres**, ha a záró elszámolás alapján megállapítható, hogy az egyezségben foglaltakat a kötelezettek teljesítették. A záró elszámolást a családi vagyonfelügyelő készíti és terjeszti a bíróság elé, amely a teljesítésen túl vizsgálja az egyezségben foglalt hitelezői megtérülés bekövetkezését is.

Mentesítés: Mentésítés következtében megszűnnek az eljárásban részt vevő hitelezők azon követelése, amelyeket az adósságrendezési időszak végéig nem kellett teljes mértékben megtéríteni. A mentesítésről a bíróság határozattal dönt.

Amennyiben az adós, adóstárs érdekkörébe eső okból a bírósági adósságrendezési kérelmet a bíróság elutasítja, vagy az eljárást megszünteti, az eljárás **sikertelen**, és az adós, adóstárs tíz éven belül újabb adósságrendezési eljárást nem kezdeményezhet.

Második szakasz: Adósságtörlesztési eljárás:

Amennyiben egyezségkötésre irányuló szakasz eredménytelen, egyezségkötés nem jön létre, az eljárás adósságtörlesztési eljárásként folytatódik. Ebben a szakaszban a bíróság határozza meg az adósnál visszahagyható vagyont és jövedelmet, az értékesítendő vagyontárgyakat, az értékesítés szabályait, a bíróság rendeli el az adós vagyonának, jövedelmének felosztását a hitelezők között a törvényben meghatározott szabályok szerint; az adós és a hitelezők egyetértésére (kiv. a jelzálog hitelező) nincs szükség.

A bírósági döntést a családi vagyonfelügyelő által készítendő vagyonfelosztási és vagyonértékesítési terv készíti elő. Az adósságtörlesztési terv összeállításánál az adós, adóstárs írásbeli kérelmére a családi vagyonfelügyelő az adós és a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozók lakhatását biztosító lakóingatlanok az adós tulajdonában való megtartására tesz javaslatot, a jogszabályban 71. §-ban meghatározottak szerint.

Az adósságtörlesztési határozatban az adós számára vissza kell hagyni a foglalkozása, illetve egyéni vállalkozása gyakorlásához szükséges ingóságokat, a jogszabályban meghatározott értékhatárig.

Az adós az adósságtörlesztési határozat módosítását kivételes esetben akkor kezdeményezheti, ha személyi, vagyoni körülményeiben, jövedelmi helyzetében – a határozat meghozatalakor előre nem látható – olyan rendkívüli esemény, kedvezőtlen változás állt be, ami miatt az adósságtörlesztési terv eredeti feltételekkel történő teljesítésére tartósan nem képes, és ezt a méltányolható körülményt igazolja. Ilyen módosítást legfeljebb kétszer lehet kérni.

Mentesítés: Az adósságtörlesztési eljárás sikeres befejezését a bíróság mentesítő határozata jelenti. Feltétele a bíróság adósságtörlesztési végzésében foglaltak szabályszerű végrehajtása az adós részéről. Az adósságtörlesztési szakasz lezárultával a családi vagyonfelügyelő az adós bevonásával záró beszámolót készít. Ha a hitelezők követeléseinek a bírósági határozatban előírt mértékű megtérülése teljesült, a bíróság határozatban elengedi a még nem rendezett tartozást; a mentesített tartozást később sem lehet követelni az adóstól.